

Vastutus elu eest

Jutluse seeria Kolgata koguduses

Leho Paldre jutluse põhjal 20.09.20

1. Vastutus mõttemaailma eest

Loe Kl 3:1-7

Elumuutus algab mõttemaailma muutusest

Need osad Piiblis, kus Paulus kirjutab eluviiside muutusest kristlase elus, algavad üleskutsega muutusteks mõttemaailmas.

- Rm 12: „Muutuge meele uuendamise teel.“
- Ef 4:18 ja 22: „[Inimesed] on oma mõtlemisega sattunud pimedusse ning võõrdunud Jumala elust neis oleva teadmatuse ja südame paadumise tõttu... Teil tuleb jätta [inimese vastutus!] oma endise eluviisi poolest vana loomus, kes laostub petlike himude käes, ning saada uueks oma mõttelaadilt.“
- Kl 3:1: „Otsige seda, mis on ülal, kus Kristus istub Jumala paremal käel; mõtelge sellele mis on ülal, mitte sellele, mis on maa peal.“

Muutuste järjekord Piibli järgi

- Eeldus: Südamemuutus (uussünd)
- Mõttemaailma muutus (teadmine Jumalast, tema plaanist, reeglitest)
- Igatsuste ja himude muutus (nt armastus Jumala vastu, lootus, usk, rõõm)
- Käitumise muutus (püha elu)

Arutle

- Miks on just muutuste selline järjekord hea?
- Mis juhtub, kui pärast uussündi püütakse kohe hakata muutma himusid või käitumist, ilma et oleks toimunud muutust mõttemaailmas?
- Kelle vastutus on mõtteviisi muutmine: kas inimese või Jumala?

Jaak Aaviksoo on öelnud inimese õppimisvõime kohta: „Ratsionaalsust on selles maailmas palju-palju vähem, kui oleme tavatsenud uskuda ja sooviksime näha. Tänapäevane teadmine inimese mõtlemisest ja otsustamisest käib enamvähem nii, kui olen lihtsustav, et kõigepealt tuleb emotsionaalne otsus ja siis tuleb ratsionaalne õigustus. Kas see nüüd päris nii hull on, aga emotsioone ja hoiakuid tuleb arvestada.“

Arutle: Kas ja kuidas eelnev tsitaat on kehtiv elumuutustega kristlase elus?

Kuidas praktiliselt võiks toimuda muutus mõttemaailmas

Tänases kirjakohas on kaks suurt juhust.

(a) „Mõtlege sellele, mis on ülal“ / „Otsige seda, mis ülal“ (Kl 3:1,2)

- Mõtiskle Kristuse üle: Mis meeldib Kristusele? Milline ta on? Mida ta on teinud maailma heaks? Mismoodi ta aitab meil kasvada vaimuliku küpsuse suunas? – Võta selleks aega!
- Kristlik meditatsioon ei ole enesesse süüvimine, vaid enda täitmine Jumala sõnaga!

Arutle:

- Mis on uue mõtteviisi sisu Kl 1:12-14 ja 1:15-20 põhjal.
- Mis sind on aidanud mõtelda taevastele asjadele?

(b) „Surmake“ / „Jätke maha“ (Kl 3:5,8)

Kuidas käib surmamine?

- Meeleparandus: meeleparandusel on tohutu jõud! Ma tunnistan mingi mõtteviisi või käitumismustri valeks.
- Toiduahelate katkestamise kaudu. Mitte toita enam neid himusid.
- Esimene samm surmamise suunas on mitte mõtelda nende asjadele! Selle asemel mõtle sellele, mis on ülal! Ei saa mõelda samal ajal Kristusele ja patule.

Arutelu: Kas oskad lisada midagi sellele, kuidas „surmata“ maist loomust?